

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: wynosi na miesiąc styczeń w ekspedycji 1 złoty z odnośnikiem przez pocztę 50 groszy więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji otrzymujący nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu — — — — — ceny abonentu. — — — — —
— Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata —

Konto ciekowe: P. K. O. Poznań 204.252

Ogłoszenia: Za ogłoszenia pobiera się od wiersza na stronie 3 - łamowej w wiadomościach potocznych 30 groszy, na 1-szej stronie 50 groszy. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo i to w poniedziałek, środę i piątek.
— Skrzynka poczt. 23. — Redakcja i Administracja znajduje się przy ul. Mickiewicza 11. — Telef. 80. —

Nr. 2

Wąbrzeźno, sobota 3 stycznia 1925.

Rok VI.

Uczczenie 900-letniej rocznicy

koronacji Bolesława Chrobrego w Gnieźnie.

Jakkolwiek na dzień Bożego Narodzenia 1924 roku przypada 900-setna rocznica koronacji Bolesława Chrobrego w Gnieźnie, to jednak główna uroczystość obchodu tej doniosłej i pamiętnej chwili w dziejach Polski, odbędzie się w Gnieźnie dopiero w lecie 1925 roku. W tym celu niżej podpisany komitet wydał następującą odezwę.

Utworzony tymczasowy komitet organizacyjny, wychodząc z założenia, że wspomnień historycznych tej miary nie należy ograniczyć do rozmiarów obchodu dzielnicowego, zamierza przygotować wielką manifestację narodową na czas dogodniejszy w letniej porze, gdy dzięki poparciu obecnych władz państwowych zaniechana pod rządami pruskimi katedra ukaże się w odnowionej szacie, a przed jej frontem przygotuje się miejsce odpowiednie na uczczenie króla bohatera stosownym monumentem.

Zrzeszyć się powinna w tym historycznym obchodzie cała Polska, zgrupować się winny w delegacjach wszystkie jej najdalej rozproszone dzieci, by z słuszną dumą przypomnieć całemu światu dziejową postać pierwszego polskiego króla i głośno stwierdzić, żeśmy nie od wczoraj, że potężny twórca państwowości polskiej, ujawsz w krzepkie ręce berło królewskich rządów już dziewięć wieków temu wprowadził naród na jasny szlak cywilizacji zachodniej, wywalczając mu mocarstwowe stanowisko pomiędzy państwami

mi Europy, a naczelne w całej Słowiańszczyźnie.

Spisowa postać Chrobrego ma aktualniejsze jeszcze znaczenie dla naszych kresów zachodnich, bo winna nas pobudzić do czujności i mężnego pogotowia wobec nieprzejednanego wroga, czyhającego i dzisiaj na naszą zgubę, z którym bohaterski król życie całe krwawe i zwycięskie staczał boje.

Wspomnienie zarania tworzącej się państwowości polskiej zbiega się po dziewięć wieków ze zmartwychwstaniem odrodzonej zjednoczonej i niepodległej ojczyzny — wielka dziejowa chwila, wkładająca wielkie na jej synów obowiązki stąd zamierzony obchód niema być tylko ceremonialnym obrzędem uczczenia odległego, historycznego faktu, ale powinien być zarazem potężnym i skutecznym potrząśnięciem sumienia narodowego, złożeniem rachunku z włodarstwa przed wielkim Piastem, uprzytomnieniem sobie ciężaru odpowiedzialności za drogi, które obecne pokolenie wykreśla sobie w nowej Polsce.

Uczczenie pamięci najdzielniejszego z monarchów polskich będzie najszczytniejszym w zjednoczeniu się serdecznym i zgodnym całego narodu w szczerej, czystej i ofiarnej miłości Ojczyzny.

Z polecenia komitetu tymczasowego: Biskup Ant. Laubitz, proboszcz kapituły metropol. Taczak, generał; Lysakowski, starosta; Hensel, burmistrz; dr. Frankiewicz dyr. Witkiewicz, prof. Buksakowski, red.

Radio moskiewskie grozi „magnatom“ polskim.

Z Warszawy donosi według wiadomości z Moskwy, tamtejsza radiostacja rozsyła codziennie na cały świat specjalne depechy propagandowe. Od kilku dni radiostacja moskiewska nadawała specjalne telegramy do Polski, kończące się groźbą że wojska sowieckie niezadługo przekroczą granicę Polski i napędzą strachu polskim

magnatom, idącym krwawymi śladami katów estońskich.

Po nadaniu tej odezwy do Polski, radiostacja rozpoczęła nadawać dalej telegramy do Włoch, Anglii, Francji itd.

Należy zaznaczyć, że radiostacja moskiewska jest instytucją rządu sowieckiego.

Rewizje w mieszkaniach Łańcuckiego.

900 sztuk druków komunistycznych.

Wydany przez Sejm władzom sądowymi aresztowany przed kilku dniami komunistyczny poseł Łańcucki za antypaństwowe mowy, mimo swych „proletarjackich” przekonań posiadał aż dwa eleganckie mieszkania w Przemysłu i Warszawie przy ulicy Puławskiej nr. 10 m. 13 u niejakiego Świątkowskiego.

W obydwu tych mieszkaniach przed świętami dokonane zostały rewizje, przy czym w Warszawie w mieszkaniu Ł. znaleziono całą pakę nielegalnych komunistycznych druków rozmaitych odezwy, broszur, wniosków i t. p., w liczbie ogólnej 900 sztuk, które zostały zabrane przez władze bezpieczeństwa.

Łańcuckiego przewieziono do Przemysłu i osadzono w więzieniu.

Rozłam cerkiewny w Rosji sowieckiej.

Sekty. — Przechodzenie na katolicyzm.

Bolszewicy, prócz systematycznego przesładowania i wyśmiewania religii chrześcijańskich, ostatnimi czasy prowadzą machjawska robotę, aby zrobić nowy wyłom w cerkwi prawosławnej. Faktycznie ostatnio w Rosji nastąpiły rozmaite przegrupowania religijne. Walczą obecnie i ścierają się między sobą różne grupy.

Tak zwani „tichonowcy”, nawołują do trzymania się starej cerkwi i starego prawosławia. Przeciwno tej grupie występują t. zw. „antonowcy”. Rozwija się również „akcja” niemieckich sekciarzy i baptystów. Wielu zwolenników ma nowa sekta „Tolstojowców” i t. zw. żywa cerkiew, co osłabia prawosławie i wywołać może z czasem zupełny zanik wiary. Jako pocieszająca rzecz jest fakt, iż b. wielu prawosławnych przechodzi na katolicyzm. Licznie przechodzą na katolicyzm i prawosławni duchowni. W Odesie, na przykład w ciągu miesiąca przeszło na katolicyzm 167 prawosławnych w czem 3 księży.

Anglia, Francja i Stany Zjednoczone nereszcze się porozumiały.

Warszawa. Jak donoszą depechy, pomiędzy Anglią, a Francją nastąpiło zupełne porozumienie w sprawach dotyczących ewakuacji Kolonii. Dotyczy to ma prawdopodobnie również całokształtu stosunków francusko-niemieckich.

Stany Zjednoczone, wedle ostatnich wiadomości, również podzielają punkt widzenia francusko-angielski.

Pierwsze kroki ku naprawie stosunków na Kresach Wschodnich.

Warszawa. Rada Ministrów na posiedzeniu uchwalila zasady postępowania administracji Kresów Wschodnich i większej sprężystości tej administracji.

Warszawa. 5 stycznia przyszłego roku, odbędzie się w Warszawie przy udziale ministrów Thugutta, Ratajskiego i podsekretarza stanu Smólskiego, zjazd wojewodów całego państwa. Porządek dzienny obrad bardzo obfity m. in. omawiane być mają sprawy samorządowe oraz Kresów Wschodnich. Zjazd potrwa kilka dni.

Aresztowanie dyrektorów pruskiego Banku państwowego.

Berlin. W związku z nadużyciami, popełnionymi przez poprzedniego kierownika berlińskiego Urzędu dla cudzoziemców, Bartelsa, aresztowani zostali dyrektorzy pruskiego Banku państwowego Holtzmann i Kutisker, oraz wielu wyższych urzędników.

Wielki pożar w Japonii.

Tokjo. W porcie Otaru wybuchł pożar, który wywołał eksplozję. Wskutek eksplozji zostały zniszczone portowe składy węglowe i towarowe, oraz znajdujące się w sąsiedztwie budynki. 60 osób poniosło śmierć, ponadto 50 osób ciężko, a 280 osób lekko rannych,

Wartość reklamy.

Koszt reklamy powinien być objęty ceną detaliczną danego towaru. Chodzi więc o to, aby określić jaki procent należy przeznaczyć na reklamę, a w tym należy sobie zdać sprawę z tego co reklama może dla towaru czy sprzedawcy zrobić.

Obecnie, kiedy w naszym gospodarstwie zachodzi poważna ewolucja, pisze „Przegląd przemysłowo-handlowy”, należy zdawać sobie dokładnie sprawę ze zmian, jakich jesteśmy świadkami i starać się dostosować do nich i do nowoczesnych wymagań handlu.

Od inteligencji i troskliwości, z jaką każdy polski kupiec i przemysłowiec zarządza swym własnym przedsiębiorstwem zależeć będzie miejsce, jakie zajmiemy wśród konkurujących ze sobą narodów Europy.

Jeżeli nasz kupiec nie dostosuje się do nowoczesnych metod, ale iść będzie utartym ślukiem swych poprzedników, bo to wymaga najmniejszego wysiłku, to w ten sposób pozwoli się wyprzedzić innym przedsiębiorcom, stosującym sprawniejsze metody a przez to tańsze.

I dlatego przy sporządzaniu budżetu pracy na przyszły kres trzeba zrobić dokładną analizę.

1) samego towaru, aby zdać sobie dokładnie sprawę z tego czem on być powinien, aby zdobył sobie rynek, na który jest przeznaczony.

2) wszystkich poszczególnych pozycji kosztów, aby przekonać się jaką część pracy każda z nich wykonuje.

Bo przecież cena detaliczna, jaką płaci konsument za każdy prawie towar, składa się z następujących pozycji.

koszt produkcji,
koszty handlowe ogólne,
koszt sprzedaży,
rabat hurtownikom
rabat detalisty,
reklama
zarobek.

Zastanowić się należy, czy propozycja tych kosztów jest taka, że zapewnią maximum rezultatów. Czy nie należałoby zmniejszyć lub zwiększyć wydatków jednej z tych pozycji kosztem drugiej, aby w ten sposób polepszyć rezultaty? Czy koszty sprzedaży w istocie pokrywają koszty całej dystrybucji, utrzymują ją na pożądanym poziomie i powiększają obrót? Czy rabaty udzielane hurtownikom i detalistom wystarczają na to, aby ci dawali tym towarom pierwszeństwo i zachęcali publiczność z pominięciem towarów konkurencji? Czy wydatki na reklamę są celowe i odpowiednio użyte, czy reklama przedstawia towar w taki sposób, że sama publiczność się o niego dopomina, czy też rola zaferowania towaru pozostawiona jest całkowicie i jedynie detalicznemu sprzedawcy

A tu nie należy zapomnieć, że niektórzy detalisci mają po kilkakrotności artykułów, p. zostawienie więc im pieczy nad reklamowaniem danego towaru, o ile klientela sama go nie żąda, może być bardzo zawodne.

Reklama właściwie powinna uczyć publiczność żądania pewnych towarów. Publiczność może ten towar poznać z rekomendacji innych, z reklamy lub nawet wprost dzięki przypadkowi, ale reklama powinna stale przypominać o istnieniu tego towaru, o jego nazwie o tym, gdzie go można nabyć, i o wszelkich zmianach dotyczących warunków sprzedaży detalicznej. Tylko wtedy zwiększa się popyt na ten towar wtedy można powiększyć produkcję, co zaważe prawie sprowadza zmniejszenie kosztu własnego, czyli zwiększenie zysków.

Dlatego też w budżecie reklama powinna zajmować takie samo miejsce, jak materiał, robocizna i ogólne koszty handlowe. I suma na nią przeznaczona powinna odpowiadać roli, jaką jej jest przeznaczona i jaką spełnia.

Pewien kupiec, który sprzedawał artykuł codziennego użytku, przeznaczył 5 proc. na reklamę i 25 proc. na prowizję dla sprzedawców. Po pewnym czasie na skutek dokładnego zbieranych informacji zmienił stosunek tych wydatków, a mianowicie na reklamę przeznaczył 15 proc., a dla sprzedawców pozostawił 15 proc. Okazało się, że rezultat osiągnięty w ten sposób był znacznie lepszy od poprzedniego. Reklama ta zrobiła po pewnym czasie, że bardzo wielu detalistów zwracało się bezpośrednio po dany towar, w ten sposób zmniejszała się suma płaconych prowizji, a przez to koszty sprzedaży. Po pewnym czasie, kiedy artykuł już był doskonale wprowadzony na rynek, kupiec pozostawił tylko 10 proc. na reklamę i zredukował wysokość prowizji 10 proc.

Reklama dzisiaj jest taką poważną słą że nie można wydatków na nią robić przypadkowo i to z sum, jakie się uda urwać z innych pozycji kalkulacyjnych, ale musi ona mieć własną pozycję usprawiedliwioną faktami i która się zwiększa, lub zmniejsza, zależnie od sytuacji, czy od programu pracy.

Kronika kościelna.

Diecezja chełmińska.

† 23 grudnia zasnął w Panu w Swarzewie na Kaszubach ogólnie znany i szanowany na Kaszubach ostatni z ojców reformatorów klasztoru wejherowskiego w 83 r. życia, a 53 kapłaństwa śp. ks. jubilat Ambroży Lewalski.

W kończącym się roku 1924 umarło razem z ks. Ambrozym Lewalskim w diecezji chełmińskiej ośmiu kapłanów, żyjących jest podług najnowszego spisu 485.

† W Lubawie u Sióstr Miłosierdzia umarł 28 grudnia ś. p. ks. jubilat Antoni Kaniecki.

Wiadomości potoczne.

Wąbrzeźno, dnia 2 stycznia 1925 r.

Kalendarzyk, piątek 2 stycznia Makarego
sobota 3 stycznia Daniela m., Genowefy
meziela 4 stycznia Tytusa b., Rygoberta
Wschód słońca o godz. 8,14 zach. słońca o godz. 3,53.

— **Wykaz imienny ofiarodawców podczas „Tygodnia Lotniczego“ w powiecie wąbrzeskim.** Podczas „Tygodnia Lotniczego“ w powiecie wąbrzeskim ofiarowali, wzgl. zebrali na cele Pomorskiej Ligi Obrony Powietrznej.

Wojtostwo Podszamek Golubski. Bryks Władysław 29,00 Bielicki Leon 4,50 Kalisz Adam 4,50 Wiśniewski Jan 4,50 Ferster Adolf 29,00 Wiśniewski Aleksander 3,50 Zabiński August 3,50 Zabiński W. 3,50 Pelkowska 3,50 Szmielew Hermann 29,00 Celmer 4,50 Nowiński Jan 4,50 Klimek Cezary 4,50 Borzejewicz Jan 4,50 Kozłowski Stanisław 4,50 Kaszota Bronisław 4,50 Wyrzykowski Bernard 3,00 Sotczak Wiktor 4,50 Klimkowski Jan 2,50 Jabłoński Adam 4,50 Bekier Paweł 4,50 Rutkowski Stanisław 4,50 Murzyński Bronisław 2,50 Wiśniewski Kazimierz 2,00 Oliwowski Franciszek 2,50 Ziobier Piotr 4,50 Lesiński Anastazy 2,50 Lipke 4,50 Rogólski 4,50 Ładził 1,50 Tomczyk 4,50 Sztaborski 2,50 Kowalski 4,50 Bogucki Piotr 4,50 Krasnicki Ludwik 3,50 Piekaniński Wincenty 2,00 Kalisz Mikołaj 1,50 Dębicki Anastazy 3,00 Nozdrzykowski 2,00 Sikorski Bronisław 4,50 Zwierski Władysław 4,50 Wrzesiński Leon 4,50 Bejger Mieczysław 7,00 Sikorski Jan 1,00 Rożański Józef 1,00 Grała Paweł 3,00 Łąkwicz Stanisław 1,00 Gurzewicz Stanisław 1,00 Wiśniewski Jan 1,00 Sadowski Józef 1,00 Jachowski Józef 1,00 Nas Fryderyk 1,00 Gęsiński 1,00 Szczodrowski Franciszek 0,50 Płocieniak R. wójt 29,00 Ledwóchowski 4,50
razem 286,50 zł. Sta rosta.

— **Na rzecz „Kuchni Ludowej“ w Wąbrzeźnie złożyli dalsze ofiary Rada Powiatowej Kasy Chorych 200, — złotych w gotówce, Magistrat miasta Wąbrzeźna 30 ctr. węgla kocioł dramatyczny przez Magistrat w miejscu 37,17 zł. w gotówce Pan Piszcz, zastępcę procesowy 10, — zł. w gotówce Pan Bryks z Zawady 1 ctr. mąki żytniej i 1 ctr. kaszy, Gmina Piłzńska obyw. p.łsoy 3 ctr. żyta, 1 ctr. brukiw 1,50 ctr. grochu i 50 f. pszenicy, Gmina Łopatkki za pośrednictwem p. wójta Chojnickiego 3,88 ctr. grochu 1 ctr. jęczmienia 1,50 ctr. ziemniaków, 2 mętle kapusty i 1 ctr. pszenicy, Dom. Wątycz, 40 ctr. kapusty, Majętność Wronie 6 worków kapusty i 2 ctr. grochu, Majętność Nielub 2 jagnięta (30.f.) Pańi Katarzyna Myślińska z Jaworza 2 worki kapusty i 1 ctr. krupki, Fa. Sand Młyn Parowy w m. 1 worek kaszy i 1 ctr. krupki, P. Geere 20 f. kaszy, Dom Bartoszewice Pan v. Pflug 1 skopa, 1 koszyk jabłek i 50 f. grochu, Pan Krych w miejscu 27 f. otrąb owsian, ch i 13 f. sliwek Dom Felikso Pan Stan. Hylczyński 4 ctr. kapusty, 3 worki ziemniaków. 1 worek buraków i 1 worek włoszczyzny z marchwią, Pan Gorytz z Łabędzia 1 ctr. brukiw Magistrat miasta Wąbrzeźna 80 f. grochu i 3 f. kaszy.**

Wszystkim wyżej wymienionym ofiarodawcom składam serdeczne „Bóg zapłać“

Powiatowa Rada Opieki Społecznej,

Starosta,

— **Sylwester 1924 r. i uroczystość Nowego Roku 1925** należą już do przeszłości i nigdy przynigdy nie wrócą. I te dni przeszły u nas według starego trybu. W środę o godz. 6 i pół wiecz. odbyły się w kościele uroczyste nieszpory na podziękowanie Bogu za otrzymane w starym roku łaski. Kościół był znów wernymi przepełniony. O północy zaś odezwały się na rynku i w głównych ulicach miasta głośne życzenia noworoczne, i to obok „Dosiego Roku!“ także jeszcze dość liczne „Prosit Neujahr!“ Niestety pochodziły te wyrazy niemieckie także z wielu ust polskich. Czas najwyższy,

aby ta pozostałość z czasów niewoli pruskiej, zaniknęła u nas całkowicie!

Wczoraj odprawił sumę jakiś obecny ksiądz bardzo piękne zaś kazanie wygłosił miejscowy administrator ks. Szpitter. Podczas sumy odegrała orkiestra Stowaszyszenia Młodzieży pod batutą swego zasłużonego dyrygenta p. Śpiewaka kilka kolend, co przyczyniło się do uświetnienia nabożeństwa. Następnie odegrała orkiestra na rynku kilka udatnych sztuczek, a wieczorem przed Starostwem, p. Burmistrzem i naszym wydawnictwem kilka utworów marszowych.

Od dziś rozpoczęła się znowu praca. Niechaj Bóg błogosławi.

— **Bal maskowy** pod protektoratem Zarządu Tow. gimn. „Sokół“ odbędzie się w sobotę 3 bm. na sali hotelu pod „Białym Orłem!“ Zwracając na to uwagę publiczności, wyrażamy nadzieję iż komu na to stosunki pozwolą zechce nań się udać zwłaszcza że obok spędzenia kilku wesółych godzin, przyczyni się zarazem do ulżenia niedoli najuboższych naszego miasta, na rzecz których czysty zysk z owej zabawy jest przeznaczony. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że na powyższym balu wystąpi znany nam ogólnie mistrz w walce francuskiej p. Felchnerowski z pewnym nieznanym i zamaskowanym panem, który o to piśmiennie poprosił.

— **O kościół narodowy.** Z powodu notatki, umieszczonej w No 150 pisma naszego z dnia 20. grudnia rb. odwiedziło w ubiegły wtorek redakcję naszą trzech tutejszych obywateli i to pp. Miśczak, Witek i Ruciński oświadczając, że ludność podejrywa ich o współudział w agitacji na rzecz kościoła narodowego. Oświadczamy, że posądzenie wymienionych panów o te zdradne praktyki jest zupełnie nieuzasadnione. Z naszej strony nie przyczyniliśmy się bynajmniej do szerzenia krzywdzących ich pogłosek, a dziś zalecamy wszystkim sumienną powściągliwość w rozszerzaniu plotek, nie mających żadnych podstaw. Red.

— **Lekarz powiatowy p. Dr. Leszkowski** obchodzi w uroczystość Trzech Króli swój 25-letni jubileusz zawodowy. Szan. Jubilata uczczono już na zebraniu Kasy Chorych wraz z pp. lekarzami Kasy, której on jako lekarz powiatowy nie będąc członkiem funguje jako lekarz zaufany. Z naszej strony życzymy p. dr. Leszkowskiemu, aby danem mu było wśród nas jeszcze jaknajdłuższe lata ku dobru nieszczęśliwych chorych z pożądanym skutkiem pracować.

— **Nasz kalendarz ścienny i spis jarmarków Pomorza** otrzymają bezpłatnie także ci, którzy zaobonują „Głos Wąbrz.“ po Nowym Roku. Otrzymają go natur, tylko wtedy, o ile zapas starczy, dlatego powinni z zapisywaniem gazetę się spieszyć. Niech nasi czytelnicy powiedzą to tym, którzy o tem jeszcze nie wiedzą, aby ich zachęcić do zapisania gazety.

— **Jarmarki w styczniu.** 2, Lidzbark, b. k. Grudziądz, b. k. 5, Nowemiasto, b. k. 8, Toruń, b. k. 12, Pelplin, kr. b. k. św. 13, Działdowo, b. k. Swiecie kr. b. k.

— **Komunikat urzędowy.** Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 27 grudnia 1924 podwyższono podatek od spirytusu wódek czystych i wyrobów wódczanych z dniem 1 stycznia 1925 od 1 litra: w spirytusie na 91 groszy, w wódkach gatunkowych na 68 groszy i w wódkach czystych na 86 groszy.

Przedsiębiorstwa sprzedaży i osoby prywatne tutejszego powiatu obowiązane są zgłosić cały zapas artykułów powyższych do dnia 8 stycz. 1925 w 2-eh egzemplarzach Urzędowi Kontroli Skarbowej w Wąbrzeźnie, wedle stanu z dnia 1 stycznia 1925. Posylki odebrane po tym terminie, należy zgłosić w przeciągu 2 dni po odbiorze.

Osoby winne zaniebdania zgłoszenia posiadanych zapasów, lub zmniejszonej ilości jak wykaże stwierdzenie urzędowe, po myśli art. 95, ustawy o monopolu spirytusowym ulegną karze pieniężnej w wysokości od 10 do 20-krotnej ilości umniejszonego podatku, oraz konfiskacie niezgłoszonych zapasów. — Urząd Kontroli Skarbowej.

— **Gdzie są przeciwnicy świąt katolickich?** Lewicowy „Kurj. Lwowski“ krytykując ostatnie święta Bożego Narodzenia, tak pisze;

„Dwa dni jedzenia i picia — minęły, jak ten złoty, otrzymany jako świąteczne, a mało kto zdawał sobie z tego sprawę, że to ostatnie w życiu dwudniowe leniuchowanie, gdyż na przyszły rok tylko dzień jeden będziemy okazywać swą radość obzartwem i pijaństwem.“

Jeżeli „Kurj. Lwowski“ jest przeciwny „dwudniowemu leniuchowaniu“, to powinien być również przeciwny dwu- i czterotygodniowemu leniuchowaniu podczas wakacji przymusowych oraz leniuchowaniu w każdą sobotę. Gdzie tu logika?

— **Kradzież ryb.** W nocy dzisiejszej skradziono p. Malskiemu z jeziora sicińskiego większą ilość ryb, przeważnie linów.

— **W noc Sylwestrową** doprowadzono do tut. aresztu policyjnego kilku pijaków, wyprawiających burdy uliczne, a w Nowy Rok rano o godz. 7.30 aresztowano budowniczego O. z Radzyna, który na rynku przy kościele ewangelickim pod wpływem nadużytego alkoholu wykrzykiwał „Prosit Neujahr“.

— **Ostrowite**, pod Golubiem. W niedzielę, dnia 4 stycznia br. urządzają sieroty ze schroniska im. gen. Hallera w Ostrowitem na sali p.

Maciejewskiego przedstawienie amatorskie. Początek przedstawienia o godz. 6. Odegrane będą: „Bernadeta“ obrazek religijny, „Dziad i ba-ba“, bajka ilustrowana i „Bohaterowie“.

Dla urozmaicenia programu odbędą się jeszcze ćwiczenia gimnastyczne ze śpiewem.

Prosimy okoliczne Obywatelstwo o liczne wzięcie udziału w przedstawieniu przez co zasila znacznie kasę schroniska. Czysty zysk przeznaczą się na schronisko.

— **Zamość.** (Sprzeniewierzenie w kasie kolejowej.) Ekspozyturze śledezej w Zamościu doniesiono 17 bm. o okradzeniu kasy kolejowej Natchmiast wszczęte śledztwo wykazało jednak że o kradzieży absolutnie nie było mowy, a sfabrykował ją jedynie i zawiadomił o niej policję kasjer kolejowy Konstanty Łuczyna. W śledztwie wstępem udowodniono brak 711 złotych 17 groszy, dalsze jednak dochodzenie natrafiło jeszcze na inne malwersacje w kasie dokonane, przez kasjerów Łuczynę i Józefa Ulatowskiego. Na razie zdołano stwierdzić, że obaj potrafili w przeciągu krótkiego czasu zdefraudować około 840 złotych, niezależnie od rzekomo skradzionej poprzednio sumy 711 złotych 17 groszy. Aresztowani obaj kasjerzy do winy przyznali się nie umiając jednak podać przyczyn, z jakich popełnili przestępstwo. Aresztowanych przekazano władzom sądowym.

— **Warszawa.** (Śmierć z powodu radosnej nowiny.) Wśród niezwykłych okoliczności zmarł 42-letni Stanisław Aleksander Morawski, inżynier — wynalazca brat sławnego muzyka — kompozytora Eugenjusza. Wkrótce po ukończeniu politechniki zajmował się nieboszczyk przez kilkanaście lat wynalazkami z dziedziny elektrotechniki. Między innymi Morawski wynalazł dwie pompy ręczne oraz dynamo na prąd stały o niezwykle wysokim napięciu. Wynalazki te, na krótko przed wybuchem wojny zostały opatentowane na 12 państw. Nadto inż. Morawski był w posiadaniu epokowego wynalazku, dotychczas nieopatentowanego, którym zajęły się towarzystwa francuskie. Dnia 11 zm. Morawski otrzymał od brata ewego list z pomyślną wiadomością, że jego ostatni wynalazek nabyli wreszcie kapitaliści francuscy za olbrzymie kapitały i podpisali już kontrakt. Wiadomość ta tak zabójczo podziałała na Morawskiego, cierpiącego już na chroniczne zapalenie opon mózgowych skutkiem przecierania i złych warunków życiowych, że w ciągu doby nastąpiło gwałtowne zapalenie mózgu. Chorego przewieziono doróżką do szpitala Dzieciątka Jezus, gdzie dn. 14. bm. życie zakończył.

— **Warszawa.** (Osobliwy „prorok“.) Sprytnie urządził się pewien osobnik wysoki barczysty mężczyzna z piękną brodą, ubrany w kostjum pielgrzyma, który na lewym brzegu Wisły postanowił okpić nieoświeconych, poczciwych ludzi i dobrze na tem zarobić. Sprytny ten oszust wędrował od wsi do wsi z plecakiem na grzbiecie i kosturem, zakończonym kołkami z jeża, w rękę i podawał się za pielgrzyma z Ziemi świętej.

Nabożni wieśniacy częstowali go hojnie, a kiedy sobie dobrze pojadł, wyjmował z plecaka trzy wielkie księgi i rozpoczął kazanie. Grzmącym basem opowiadał o strasznych plagach, jakie wkrótce spaść mają na ludność, o wsiach i miastach zrujnowanych przez trzęsienie ziemi i o deszczu ognistym, który spalił dobytek ludzki i jeno popiół zostawił. Strach padał na kmiotków i rzucali się do kolan „świętemu prorokowi“, błagając go, by modlitwami oddalił grożące wiosec niebezpieczeństwo.

Brodaty pielgrzym łatwo ulegał prośbom i obiecywał zażegnanie katastrofy, za co jednak pobierał od 15 do 25 złotych. Czasami urządził liczne zebrania, a wtedy wróżył za niewielką opłatą, posilkując się tajemniczymi księgami. Miał do wyboru prorocstwa tańsze i droższe, zależne od księgi po 1, 2 i po 3 złote.

Wszyscy mu wierzyli, nie uwierzył jedynie komendant posterunku policyjnego w Zaborowie, który aresztował brodacza i odstawił do komendy powiatowej w Warszawie. Wyszło na jaw, że jest to 54-letni Julian Olechnowski, rodem z Kolna, bez określonego zajęcia. Niezwykłą niespodzianką sprawił funkcjonariuszom policji „święte księgi“ brodatego włóczęgi. Były to ni mniej, ni więcej, tylko stare książki handlowe pewnej niemieckiej firmy. Pomysłowy wydrwiczek powypisywał miejscami naiwne sentencje i podrabiał tajemnicze znaki, które napawały bojaźnią poczciwych chłopków. — Olechnowskiego osadzono w areszcie.

— **Lwów.** (Zatruty papieros.) Kilka dni temu w pociągu zdążającym o godz. 11-tej w nocy z Lwowa do Stryja, wydarzył się niezwykle fakt obrabowania pasażera. Mianowicie pociągiem tym w piątym lub szóstym wagonie za maszyną jechał Lipe Herschmann, zamieszkały w Łancucie. Siedział on sam jeden w przedziale 3-ciej klasy i drzemał. Gdy pociąg minął dwie stacje, do przedziału tego weszła jakaś elegancka pani, dość silnej budowy, ubrana w okazałe futro z łoszaków. Usiadła naprzeciw Hers-

Żłmanna i poczęła palić papierosy w żółtych tutkach. Dym puszczała ona w kierunku siedzącego Herschmanna, od którego ten został zamroczone i usnął twardym snem. Herschmann spał dość długi czas i zbudzono go dopiero w Stryju, gdy służba kolejowa w wagonie poczęła robić porządki. Przebudziwszy się, stwierdził, że został kompletnie obrabowany. Towarzyszka podróży rozcięła mu kieszeń w marynarce, z której zabrała całą kwotę 812 zł. 20 gr. Nadto skradła złoty zegarek marki „Metal”, podwójnie kryty złoty portfel skórzany z dokumentami i szalik żółto-biały.

— **Poznań.** (Obchód powstania grudniowego.) Z okazji obchodu szóstej rocznicy powstania wielkopolskiego domy przybrano flagami o barwach narodowych i nalepkami na rzecz inwalidzkiego domu pracy. Obchód zainaugurował w drugie święto wieczorem capstrzyk towarzyszy wojskowo-wychowawczych i pochód orkiestr wojskowych ulicami miasta. Wieczorem o godz. 20 odbył się na Placu Wolności capstrzyk wojskowy przy tłumnym udziale ludności.

W sobotę rano o godz. 8 z wieży ratusza zabrzmiała pobudka, obwieszczając rozpoczęcie uroczystości. Rano odprawiono w kościołach nabożeństwa dziękczynne. W kościele farnym, przepelnionym wiernymi, odprawił solenną mszę św. wicemarszałek Senatu. ks. prałat Stychel. W nabożeństwie wzięli udział powstańcy ze sztandarem.

O godz. 10 na Błoniach Wildeckich wobec zgromadzonych formacji wojskowych poznańskiej zalogi i tłumów ludności odbyło się nabożeństwo polowe, celebrowane przez dziekana W. P. ks. Wilkansa. Po nabożeństwie odbyła się rewja wojskowa przed dowódcą O. K. VII, gen. Raszewskim.

O godz. 16,15 hejnały z wieży ratusza wstrzy-

mały ruch na przeciąg trzech minut. Wieczorem odbył się uroczyste przedstawienia w teatrach Wielkim i Polskim, o godz. 20,30 Akademja w Auli Uniwersytetu, urządzona staraniem Zw. Powstańców Wojaków i Zw. Inwalidów wojennych.

ZE ŚWIATA.

Wąż w kasie.

W Anglii wpadł ktoś na pomysł powierzenia opieki nad kasą, w celu obrony przed włamywaczami — wężowi „królewskiemu”. Wąż ten, sprowadzony z Ameryki Południowej, ma 9 szt. długości, a koszt jego utrzymania wynosi 10 szyl. tygodniowo.

Ten nowożytny stróż bezpieczeństwa umieszczony jest w samej kasie, zaopatrzonej w drobne otworki, przez którą wchodzi powietrze w ciepłe gniazdo, gdzie wąż może spokojnie się wylegiwać.

— **Sensacyjne szczegóły napadu na pocztę w Kałuszu.** De „Wieku Nowego“ donoszą ze Stanisławowa, że w związku z napadem na pocztę w Kałuszu, aresztowano kilku studentów ukraińskich i proboszcza grecko-kat. z Temerowiec. W świetle dochodzeń wyszło na jaw, że napad miał charakter nietylko rabunkowy, ale polityczny, bo chodziło o dostarczenie pieniędzy tajnemu uniwersytetowi ukraińskiemu we Lwowie. Ze społeczeństwo ukraińskie jest tą całą sprawą mocno skompromitowane, nie trzeba nawet wspominać. Sprawy napadu zostali odstawieni do sądu okręgowego w Stanisławowie, gdzie czeka ich najprawdopodobniej sąd doraźny.

— **Pomyślnie próby z Helikopterem.** Z Madrytu donoszą: Hiszpański konstruktor Cierwa przeleciał na śmigowcu helikopterze własnej konstrukcji przestrzeń 12 klm. w ciągu 8 minut

na wysokości 50 metrów. Śmigowiec, w przeciwieństwie do samolotu może się wznosić w linii pionowej i utrzymywać nieruchomo w powietrzu.

— **Katastrofa kolejowa.** Na linii kolejowej między Catanią a Acire nastąpiło zderzenie pociągów. 20 osób odniosło rany.

— **Pomoc dla zredukowanych urzędników.** Premier Grabski, według informacji „Przeglądu Wieczornego“, wydał zarządzenie, aby część funduszy bezrobocia dla pracowników umysłowych, oddano na zasiłki dla zredukowanych urzędników, którzy nie znaleźli dotąd zajęcia.

Oryginalny wybieg.

Pomysłowy dyrektor jednego z mniejszych teatrów londyńskich wprowadził w teatryku swym nowość jedyną w swoim rodzaju.

Klijenci mianowicie tego teatru płacą za bilety wejścia walutą niezwykłą, bo — tabliczkami czekolady, które nabywają na miejscu, w bufecie teatralnym. Szylinga i trzy pensy kosztują cztery tabliczki czekolady, za które klient otrzymuje w kasie teatralnej bilet na pierwszą galerję. Krzesło na parterze kosztuje osiem tabliczek, a łoża — czterdzieści tabliczek.

Po co te zachody, czy nie prościej byłoby płacić od razu gotówką? — spyta czytelnik. A jednak p. Dawe, dyrektor teatru Shaflesbury, nie bez ważnego powodu wprowadził tę nowość. Oto bilety teatralne obłożone są w Anglii wysokim podatkiem od zbytku. Pomysłowy więc dyrektor znalazł sposób uchylania się od tego podatku, twierdzi bowiem, że klijenci jego nie kupują biletów teatralnych, lecz czekoladę, która będąc w Anglii artykułem potrzeby codziennej, nie podlega opodatkowaniu. Każdemu zaś wolno kupowaną czekoladę zjeść, podarować lub zamienić na inny przedmiot.

Drukarnia i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego“ w Wąbrzeźnie. — Redaktor odpowiedzialny B. Szczuka w Wąbrzeźnie.

Wiadomości urzędowe
miasta Wąbrzeźna

Submisja.

Magistrat przystępuje na mocy uchwały z dnia 23. XII. 24 r., oraz na mocy uchwały Rady miejskiej, z dnia 30. 12. 1924 roku do dalszego naprawienia promenady nad jeziorem Płachackim i to począwszy od garbarni p. Mielkego, aż do mleczarni p. Blumenau'a.

Rozchodzi się mianowicie o:

o profilowe nawiezenie 1400 m³ ziemi na przestrzeni 360 m. bieżących według rysunku włącznie dostarczenie narzędzi tj. potrzebnych szyn i lorek, oraz wykonanie wszelkich prac pobocznych, o wyfaszynowanie 360 m. bieżących brzegów jeziora podług rysunku.

o nawiezenie 60 m³ żwiru, o zagajenie 360 m. bież. brzegów jeziora wikliną. Kosztorys można odebrać w Magistracie za poprzedniem opłaceniem 50 groszy od sztuki.

Oferty z podaniem kosztów należy nadesłać bezpłatnie w zamkniętej kopercie z odpowiednim napisem do poniedziałku, dnia 5 stycznia 1925 r. godz. 11-tej przed południem.

Wąbrzeźno, dnia 2 stycznia 1925 r.

MAGISTRAT

SCHWARZ, burmistrz.

Jarmark

miesięczny
na bydło i konie

odbędzie się z powodu święta Trzech Króli nie we wtorek, dnia 6. I. 1925 r., lecz w poniedziałek, dn. 5. I. 1925 r.

Magistrat

miasta Wąbrzeźna
SCHWARZ, burmistrz.

Publiczny przetarg.

W poniedziałek, dnia 5 stycznia 1925 r. o godz. 5-tej po poł. odbędzie się w sali ratuszowej wydzierżawienie w drodze publicznego przetargu jednemu z trzech najwięcej dających

restauracji

na targowisku miejskiem przy ulicy Mickiewicza

oraz prawa pobierania opłat za użytkowanie wagi miejskiej i patyków.

Warunki będą odczytane przy rozpoczęciu przetargu. Magistrat zastrzega sobie prawo przybicia.

Licytujący składają kaucję w wysokości kwartalnej dzierżawy.

Wąbrzeźno, 2. I. 1925 r.

Magistrat

SCHWARZ, burmistrz.

Przedzierżawienie polowania gminy Mokrylas

nastąpi w piątek, dnia 16-go stycznia 1925 r. o godz. 10-tej przed poł. w lokalu sołeckim gminy SORTYKA.

Warunki przedzierżawienia wyłożone są w lokalu sołeckim Sortyka od 1 do 14 stycznia 1925 r.

Kaucja licytacyjna wynosi 50 zł.

Przewodniczący polowania
SOLTYS.

Na jutrzejszą zabawę, dnia 3-go bm. (bal maskowy)

poleca bogato zaopatrzoną kartę jadalną.

Zimny bufet w wielkim wyborze; jako specjalność zrazy i zajac pieczony

FRANCISZEK SZYMAŃSKI
hotel pod „Białym Orłem“.

W POCIE CZOLA

perze ta kobieta od samego rana — a bieliszna jeszcze brudna. — Dlaczego ta męka — gdy pomoc tak blisko? W każdym składzie dostanie się od wielu lat znany środek do prania „SAPON“ z marką ochronną „koszulka“ „SAPON“ z marką „koszulka“ nie tylko ochrania bieliszne przed zniszczeniem, lecz nadaje jej śnieżno-biały kolor. **ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE!**

WYRÓB CHEM. FABR. „ERGASTA“ C. NAGÓRSKI
STAROGARD (POMORZE)

Pałac Świłł. Obrazów

hotel „Dwór Wąbrzeski.“

W sobotę 3 i niedzielę 4 jbm. wyświetla się prolongowany film

KARUSEL ŻYCIA

Dramat w 6-ciu aktach.

Podczas przedstawienia koncert artystyczny.

Początek o godzinie 8-mej.

Centryfugi od 40-300 litrów Masłnice

Nadeszły świeżo: Maszyny do szycia.

Stale na składzie: Maszyny do szycia używane, jak i nowe. Rowery nowe i używane. Maszyny krawieckie i szewskie. Wózki dziecięce. Przybory do maszyn. Reparacje. Przyjmuję każdą najwięcej skomplikowaną pracę mechaniczną.

Paweł Boxerowski, Kowalewo Bynek 30

Wzywam

owego pana, który razem z żoną kupował swetry i zabrał sakiewkę ze składu p. Witka do oddania takowej w wyżej wymienionym składzie w przeciwnym razie oddaję sprawę do sądu, gdyż pan ten jest mi dobrze znany

WITEK, skład białawów
ul. Grudziądzka.

Niniejszem podaję do wiadomości Szan.
Klijenteli, iż z dniem dzisiejszym

występuje

z firmy

Bernard i Bronisław Klimek

Dziękując Szan. Klijenteli za łaskawe
dotychczasowe poparcie

kreślę z poważaniem

Bernard Klimek

Kowalewo, dn. 29. XII. 1924.

Szan. Obywatelstwu okolicy i miasta
Wąbrzeźna oznajmiam, iż z dniem dzisiejszym

przejąłem

wszelkie ubikacje od firmy

Drozdowski i Djamentowski w Wąbrzeźnie

Prosząc o łaskawe poparcie na nowej
placówce

kreślę z poważaniem

Bernard Klimek

handel zboża, nasion i ziemiopłodów

Wąbrzeźno, ul. Kolejowa.

Ogłoszenie

Do tutejszego rejestru handlowego
oddział A. nr. 186 wpisano przy firmie
„Młyn pod Orłem F. Sand i Ska
Wąbrzeźno“:

Fann **ADOLFOWI DIETRICHOWI**,
kupcowi z Wąbrzeźna udzielono pro
kury

Prokura **Wilhelma Pehlmana**
wygasła.

Prawo zastępowania spółki przez
wspólnika **dra EDWARDA SANDA**
ukończyło się.

W jego miejsce ustanowiono **ADELE
SAND z Wąbrzeźna** jedyną kierow
niczkę z tem, że spółkę może zobowią
zywać tylko wspólnie z prokurzystką.

Wąbrzeźno, dnia 16 grudnia 1924 r.

Sąd Powiatowy.

Młocarnia

do nabycia na korzystnych warun
kach

**FABRYKACJI ANGIELSKIEJ
Majętność Piątkowo**

poczta Zielen
Trawiński.

lekcyj gry na fortepianie i teorii

udziela

była uczennica konserwatorium niem.
prof. v. Treskow polsk. prof. Maltze.
Zgłoszenia przyjmuje od 3-5-tej godziny
po południu

Stanisława Gulda, Pomorska 12.

Zwraca się uwagę, że wedle art. 50
ustawy o państwowym podatku prze
mysłowym (Dz. U. R. P. nr. 58 z r. 1923
poz. 412), przedsiębiorstwa wyszynku
i drobnej sprzedaży trunków,
obowiązane są do prowadzenia

księgi obrotu

dla celów kontroli skarbowej

Wąbrzeźno, dnia 1. I. 1925 roku.

Urząd Skarbowy.

Księgę obrotu trunkami otrzymać
można

w ekspedycji „Głosu Wąbrzeskiego“

w Kowalewie

w księgarni p. **Borkowskiego**

w Golubiu

w składzie kolonialnym p. **Jordana.**

Młyn Parowy Kowalewo

Wilhelm Pohlke i Ska

Telefon 33. Kowalewo Telefon 33.

zamiana i zakup zboża

wszelkiego rodzaju po najwyższych
cenach dziennych.

Ścisłe rzetelna usługa!

Licytacja drzewa w Wroniu

odbędzie się

w czwartek, dnia 8 stycznia 1925 r., o godzinie
10 przed południem w oberży w Stanisławkach.

Sprzedają objęte jest drzewo opałowe i u
żytkowe, w szczególności brzożowe drażki na
dyszle do maszyn.

**Hrab. Nadleśnictwo Ostromecko
Nadleśniczy.**

I. M. Baranowski, Wąbrzeźno

Telefon 150.

Kolejowa 75.

Telefon 150.

Handel porcelany, szkła i sprzętów kuchen.

założony w r. 1903.

Wypożycza porcelanę, szkło, noże i widełce.

Zarazem poleca swój bogaty wybór w serwisach stołowych
i kawowych, w lampach elektr. i naftowych, nożach i wi
dełkach, a szczególnie w podarkach. Najlepsze żarówki
Philips i Argenta stale na składzie.

Z dniem 1 stycznia 1925 r. otwieram w Wąbrzeźnie przy ul. Grudziądzkiej w sklepach domu Pow. Kasy Chorych

fabrykę wód mineralnych i hurtownię piwa

znanych z dobroci Browarów Wielkopolskich

Jako specjalności polecam

jasne piwa kryształ, Pale-Ale, Imperjał, ciemne, Salratora i Porter

Staraniem mojem będzie sumiennie i rzetelnie obsłużyć Szanownych odbiorców moich.

Polecając przedsiębiorstwo moje łaskawym względem, kreślę z wysokim szacunkiem

MAKSYMILJAN BETLEJEWSKI junjor

fabryka wód mineralnych i hurtownia piwa
WĄBRZEŹNO

ul. Grudziądzka

ul. Grudziądzka.